

Taganttuules ollakse tihtipeale päris lähestikku.

Folkboodiga purjetamine – see on aegumatu klassika!

Tekst: Eesti Folkbootide Flotill (Andres Könd, Vallo Kalvik)

Fotod: Jarmo Vehkakoski

Folkboot ehk Põhjamaade rahva-paat konstrueeriti esialgu 1942. aastal puidust klinkerplangutusega luup-taglasega purjehahiks ehk odavaks ja lihtsalt juhitavaks rahvapaadiks.

Vaatamata väiksele kajutile on Folkboot täna – rohkem kui 80 aastat hiljem – endiselt populaarne nii matkapaadi kui ka võimeka võistlusjahina. Nende aastakümnete jooksul on Folkboodi disain

oluliselt mõjutanud paljusid hilisemaid jahikonstruktooreid ja -klasse, kuid algselt pärast *Nordic Folkboat*'i on ainult üks. Selle klassikaline disain koos oma põhimõtude ja klinkerplangutuse imitatsiooniga on kasutusel tänagi ja järgmisel aastal täitub juba 50 aastat plastikust (klaaskiust) Folkbootide ilmumisest turule. Kokku on Folkbootide ehitatud üle 4000.

Milles on Folkboodi point?

Folkboot on klassipaate. Klassireeglite eesmärk on tagada, et jahid oleksid võimalikult identsed nii mõõtudel, konstruktsioonil, kaalult, kaalujaotuselt, purjedelt jne, pakkudes võimalikult võrdseid võimalusi võistlemisel ja säilitades Folkboodi identiteedi. Kokkuvõttes tähendab see, et Folkboodil võisteldes ei pea arvestama mingeid valemiteid ega pärast finišit sõiduaegu ümber arvutama – see, kes esimesena finišeerib, ongi võitja. Samuti tähendab see, et kuna jahtide käiguomadused on väga sarnased, kohtuvad võistlejad rajal üksteisega pidevalt ning see pakub palju taktikalisi võimalusi manöövrivate käigus konkurentide ülekavaldamiseks. Muhu Väina regattidel pole harvad juhused, kus ööpäevajagu merel omavahel võidelnud Folkbootide lahutamatuks jäävad vaid ühe kätte sõrme jagu sekundeid.

Folkbootide Rahvusvahelise Assotsiatsiooni (NFIA ehk *Nordic Folkboat International Association*) roll on edendada Folkboodi huve kõikides riikides, kus nendega purjetatakse, samuti vastutada klassireeglite haldamise eest.

Eesti Folkbootide Flotill (folkboot.ee) on NFIA liige ning panustab paadiklassi arengusse Eestis. Laevastike

suuruse järgi on esikolmikus Saksamaa, Taani ja Rootsi, kuid näiteks Soome ja Eesti meistrivõistlustel on viimastel aastatel osalejaid olnud sarnane arv – veidi üle kümne ning 2024. aasta Muhu Väina regatil oli stardis 16 Folkbooti. Viimasel paaril aastal on meie flotilli lisandunud 1–2 paati aastas. Aktiivseid jahte on juba üle 30.

Millised paadid need on?

Folkboodi rahvusvahelises laevastikus tervikuna on olukord selline, et 1970ndate lõpust kuni 80ndate keskpaigani toodetud paadid on kvaliteetselt tehtud ja tänaseni suurepärase tervise juures ning seeläbi ka võidusõidupaadidena väga levinud ja hinnatud. Nii on ka meil, et 1980ndate alguse paate leiab stardijoonelt kõige enam. Plastik-Folkboodi puhul ei oma see tootmisaasta tegelikult praktilist tähendust ja väljanägemise järgi pole tihtilugu võimalik arugi saada, millisel kümnendil (või isegi aastajal) valminud paadiga võiks tegu olla.

Sobivaid kasutatud paate on Eesti purjetajad leidnud nii Saksast, Taanist, Rootsist, Hollandist kui Soomest ja siin on tehingutel olnud abiks Folkboodipurjetajatega suhtlemine ning tutvused omavahel võistlevas, kuid samas väga hästi läbi saavas kogukonnas. Viimastel aastatel on rahvusvahelistest regattidest osavõtt saagenud ja seoses sellega ka tugevnenud sidemed teiste riikide flotillidega. Kui kellelgi tekib Folkboodi soetamise soov, siis sobiva paadi leidmisel saab Eesti flotilli poolt kindlasti head nõu ja tuge.

Sporti jagub küllaga ka ilma spinnakerita.

Klassireeglid ja rahvusvahelised regatid

Klassireeglite järgi on Folkboodi purjestuses vaid eespuri (foka) ja grootpuri. Mitteametlikud maailmameistrivõistlused ehk Gold Cup ja igasügisene Sessan Cup peetakse rangelt nende reeglite järgi. Aga Folkboodile sobiva spinnakeri moodud on klassireeglite lisas täitsa olemas ning NFIA liikmeks oleva asukohamaa korraldaja otsustada on see, kas konkreetsel võistlusel spinnakeri võib kasutada või mitte. Nii ongi läinud, et Eesti, Soome ja Inglismaa Folkboodilaevastikud võistlevad juba üle poole sajandi spinnakerite all ja sellekohane märge on alati võistlusteates ka kirjas. Spinnakeri kasutamine lisab Folkboodiga

võistlemise just parasjagu sportlikkust ja taktikalisi võimalusi, vähemalt meie flotilli purjetajate arvates. Lisaks on sarnaselt üldisele Folkboodi alapurjestatusele ka spinnaker igati hallatavas suuruses, nii et valjema ilmaga avamereetappidel, kus ORC-laevastik oma spinne tõstmast loobub või nende säästmiseks neid alla võtab, laseb Folkbootide rivi värviliste pallide all muretult edasi.

Spinnakerite puudumisele vaatamata on Folkbootide suured rahvusvahelised regatid äärmiselt põnevad ja osavõtjaterohked. Näiteks Gold Cupidel on oodatav paatide arv stardiliinile üle 50. Folkboot on piisavalt hõlpsasti trailerdatav, ja kui teha õigeid tegevusi õiges järjekorras, siis käib ka mast peale-maha vaid kahe kätepaariga ja ilma kranata.

Klinkerplangutus tekitab lainetega kokkupuutel erilisel mõnusaid lakse.

Olukord vahetult enne stardisignaali Tallinnas 2023. a toimunud Gold Cupil.

Taganttuules on vaja ahter veest välja saada – selleks läheb meeskond nii ette kui võimalik.

Kas Folkboodiga purjetamine on lihtne?

Kui selliselt küsida, siis esimene vastus on kindlasti „jah“, sest tegemist on merekindla, lihtsa ja alapurjestatud paadiga, mille loomise üks eesmärke oli, et sellega purjetamisega saaksid kõik

hakkama. Rohkem kui 80 aastat turvalist purjetamist Läänemeresel tõestavad, et eesmärk sai täidetud. Küll aga pakub põnevaid väljakutseid sellise paadiga võidu peale purjetamine, mis ei olegi nii lihtne, kui võib esmapilgul tunduda. Samas on sellised väljakutsed just see, milleks me Folkboodi purjetamisega tegeleme.

Kui oled otsustamas, kas liituda Folkboodi-purjetamisega Eestis, siis tuleb silmas pidada, et:

- Folkboot on klassikalise disainiga ja ajas püsiv.
- See on matkapurjetamiseks mõnus, rahulik ja turvaline – päevasõitudeks või ka Gotlandil käimiseks.
- Saad osaleda Eesti suurimal ajaloolisel mereseiklusel – Muhu Väina regatil.
- Saad osa võtta kõigist Folkboodi regattidest nii Eestis, Soomes kui kaugemalgi.
- Sind toetab Eesti Folkbootide Flotilli kogukond igas su merelises ettevõtmises.

On inimlikult arusaadav, et igas eestlases võib tekkida soov proovida oma käega Folkboodiga purjetamist ja sellele on Eesti Folkbootide Flotill juba mõtlemas. Kevadnumbris on tulemas lugu Folkboodiga purjetamisest Vol 2!

Folkbootide „peakontor“ Pirital.